

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102025

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ на видачу диплома від 12.03.2024 №108/ОД

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барбарош Лариса Миколаївна

2. Larysa Barbarosh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2539-3480

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 23018 Право

Дата захисту: 22-02-2024

Спеціальність за освітою: 8.060101 Правознавство

Місце роботи здобувача: Чернігівська обласна прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 02910114

Місцезнаходження: вул.Князя Чорного, 9, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 11313

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.21.11, 10.81.71, 02.51.25.05

Тема дисертації:

1. Прокуратура як суб'єкт запобігання домашній злочинності в Україні
2. Prosecutor's office as a subject of domestic criminality prevention in Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні надано кримінологічну характеристику домашньої злочинності з визначенням ролі прокуратури в механізмі запобігання цьому суспільно небезпечному явищу. У дисертації обґрунтовано низку нових концептуальних положень, висновків і рекомендацій, що мають важливе теоретичне та практичне значення, зокрема вперше: обґрунтовано статус прокуратури як суб'єкта запобігання домашній злочинності в Україні шляхом аналізу координаційної діяльності та формулювання системи заходів (загальносоціальні та спеціально-кримінологічні) запобігання кримінальним правопорушенням у домашній сфері. Так, під координаційною діяльністю прокуратури як суб'єкта запобігання домашній злочинності необхідно розуміти діяльність, що спрямована на узгодження заходів запобігання вчиненню кривдником в сім'ї кримінального правопорушення, надання всебічної допомоги жертві такої злочинності, а також притягнення до кримінальної відповідальності кривдника (кривдниці). Як показали результати дослідження, для успішного здійснення прокуратурою координаційної діяльності та реалізації принципів такої діяльності важливе значення мають правильно визначені при цьому її основні

напрями. До таких напрямів віднесено: 1) спільний аналіз стану домашньої злочинності; 2) вивчення практики вчинення кривдником (кривдницею) кримінальних правопорушень у домашній сфері; 3) виконання заходів у межах запобігання окремим видам кримінальних правопорушень у домашній сфері, передбачених чинним законодавством; 4) розроблення пропозицій щодо вдосконалення координаційної роботи прокуратури з іншими суб'єктами запобігання домашній злочинності. Запропоновано домашню злочинність розглядати як самостійний об'єкт кримінологічного дослідження із таких методологічних позицій: 1) кримінальне правопорушення, вчинене в домашній сфері, охоплює умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного, економічного або сексуального насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою кривдник (кривдниця) перебуває (перебував) у шлюбних відносинах (державних або цивільних) і в результаті яких настало погіршення сімейно-побутових відносин; 2) домашню злочинність можна розглядати як сукупність суспільно небезпечних діянь, що передбачають фізичні, словесні, моральні та економічні образи й примус для залякування і отримання влади одних членів сім'ї над іншими; 3) домашня злочинність містить у собі характеристику п'яти основних видів кримінальних правопорушень, які вчиняються особою-кривдником у домашній сфері, а саме: домашнє насильство (ст. 126-1 Кримінального кодексу України), незаконне проведення абортів або стерилізації (ст. 134 Кримінального кодексу України), примушування до шлюбу (ст. 151-2 Кримінального кодексу України), зґвалтування (ст. 152 Кримінального кодексу України), сексуальне насильство (ст. 153 Кримінального кодексу України). З'ясовано кримінологічний портрет особи, яка вчиняє кримінальне правопорушення в домашній сфері, сукупність ознак (соціально-демографічних, соціально-рольових, кримінально-правових та морально-психологічних) якого впливає на формування індивідуально-профілактичного запобігання серед зазначеної категорії суб'єктів. Наведено кримінологічну типологізацію осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, що утворюють домашню злочинність, шляхом виділення за ступенем стійкості агресивно-насильницького спрямування 4 їх основних типів: 1) легковажний; 2) проміжний; 3) агресивний; 4) злісний. Також удосконалено: теоретико-методологічні засади кримінологічної науки шляхом формулювання авторської дефініції «методологія дослідження домашньої злочинності» – це система наукового пізнання про причини та умови вчинення кримінального правопорушення у домашній сфері шляхом застосування загальнонаукових, спеціально-наукових та індивідуально-профілактичних методів, які можуть забезпечити повноту об'єктивного кримінологічного аналізу досліджуваного предмета; кримінологічне вчення про детермінацію різних видів злочинності. У цьому контексті: по-перше, сформульовано визначення поняття «причини та умови вчинення кримінальних правопорушень у домашній сфері» – це негативні соціально-економічні явища і процеси, що мають різне детермінуюче значення, у тому числі й казуальне, які у своїй сукупності і взаємодії створюють, сприяють, видозмінюють та обумовлюють існування й прояви домашньої злочинності. По-друге, запропоновано причинний комплекс домашньої злочинності розглядати з позицій досить широкого кола детермінантів як за власним походженням, так і за механізмом впливу на злочинність. Окрім того, дістали подальшого розвитку: доктринальні засади порівняльної (компаративної) кримінології; вчення про особу злочинця у кримінології; результати кримінологічних досліджень у сфері сімейно-побутових відносин (кримінофамілістика).

2. In the dissertation research the author gives a criminological characteristic of domestic criminality and defines the role of a prosecutor's office in preventing this socially dangerous phenomenon. In the dissertation the author substantiates a number of new conceptual statements, conclusions and recommendations that are of great theoretical and practical importance. Specifically, for the first time the grounds of a prosecutor's office status as a subject of domestic criminality prevention in Ukraine are given by analyzing coordinating activities and formulating systems of measures (general social and special criminological) to prevent domestic criminal offences. Thus, coordinating activity of a prosecutor's office as a subject of domestic criminality prevention is to be considered as the activity that is aimed at an action plan to prevent a criminal offence in a family, to provide all-round assistance to a criminality victim and to make an offender criminally liable. The research proves that correctly determined main guidelines are of great importance for successful coordinating activities of a prosecutor's office and for implementation of the activity principles. The following guidelines are: 1) combined

analysis of domestic criminality; 2) studying the practice of domestic criminal offences; 3) taking preventive measures against domestic criminal offences provided by valid legislation; 4) working out proposals to improve coordinating work of a prosecutor's office with other subjects of domestic criminality prevention. The author suggests that domestic criminality should be considered as a separate object for criminological research from the following methodological positions: 1) domestic criminal offence includes committing systematically premeditated physical, psychological, economic or sexual violence as to a husband or a wife, an ex-husband or an ex-wife or to another person to whom an offender is married (state or civil marriage) and as a result, their family relationship has worsened, 2) domestic criminality can be considered as a combination of socially dangerous acts that foresee physical, language, moral and economic insults and coercion for intimidation and taking the lead in a family; 3) domestic criminality has five main types of domestic criminal offences, namely: domestic violence, illegal abortion or sterilization, coercion to marriage, rape, sexual violence. The author gives a criminological portrait of a person who commits a domestic criminal offence, the combination of its features (social and demographic, social and role-play, criminal and legal, moral and psychological) influences the formation of individual and preventive measures among the above mentioned category of subjects. The author gives criminological types of people who commit criminal offences which lead to domestic criminality and defines their four main types: 1) thoughtless; 2) intermediate; 3) aggressive; 4) vicious. The author also improves theoretical and methodological principles of the criminological science formulating the definition of «a domestic criminality research methodology», it is the system of scientific cognition of the reasons and conditions of a domestic criminal offence using general scientific, special scientific and individual preventive methods that can provide complete objective criminological analysis of the research subject; criminological science on the determination of various types of crime. In this regard, firstly, the author gives the definition of the concept «reasons and conditions of domestic criminal offences» – these are negative social and economic phenomena and processes that have different deterministic meaning including casual in total and in the interaction create, facilitate, change and lead to domestic criminality. Secondly, the author suggests considering a causal complex of domestic criminality taking into account a rather wide number of determinants due to personal background as well as to the impact on criminality. The author gives the criminological analysis of the domestic criminality determinants system and classifies the following: social and economic, legal, institutional-administrative, political contradictions, intensive processes of migration, urbanization and etc. Besides, the author further develops doctrinal principles of the comparative criminology studying the foreign experience of domestic criminality prevention and on this basis the author substantiates the need to create an effective legal mechanism of defense of domestic criminality victims' rights in Ukraine, to set up the assistance centers for domestic criminality victims in every community etc. Based on the typical models of victims' behavior the author highlights five main types of domestic criminality victims, such as: 1) aggressive victims; 2) active victims; 3) initiative victims; 4) passive victims; 5) non-critical victims.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Барбарош Л. М. Актуальні питання запобігання домашній злочинності: досвід зарубіжних країн. Юридичний бюлетень. 2020. № 14. С. 171–178
- Барбарош Л. М. Проблеми запобігання домашньому насильству над дітьми в Україні. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 3. С. 238–243

- Барбарош Л. М. Поняття та ознаки загальносоціального запобігання прокуратурою домашній злочинності. Аналітично-порівняльне правознавство. 2021. № 4. С. 249–254. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/03/44.pdf>
- Барбарош Л. М. Детермінанти домашньої злочинності. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 3. С. 357–363

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117u007206, 0122u002480

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пузирьов Михайло Сергійович
2. Mykhailo S. Puzyrov

Кваліфікація: д. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7814-9476

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан захисників України, буд. 3, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богатирьов Іван Григорович
2. Ivan Bohatyrov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4001-7256

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тичина Дмитро Михайлович

2. Dmytro M. Tychyna

Кваліфікація: к. ю. н., с.н.с., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0002-9430-6101>

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івашко Сергій Володимирович

2. SERHII IVASHKO

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2547-9276

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапчук Людмила Григорівна

2. Liudmyla Ostapchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0515-0000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Тагієв Садіг Рзаогли

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петровська Юлія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Назарко Світлана Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна